



## UvA-DARE (Digital Academic Repository)

### AMI 2016/3

van Eechoud, M.

**Publication date**

2016

**Document Version**

Final published version

**Published in**

AMI : Tijdschrift voor Auteurs-, Media- & Informatierecht

[Link to publication](#)

**Citation for published version (APA):**

van Eechoud, M. (2016). AMI 2016/3. Case note on: HvJ EU, 21/04/16, C-572/14, ECLI:EU:C:2016:286 *AMI : Tijdschrift voor Auteurs-, Media- & Informatierecht*, 40(3), 78-79.

**General rights**

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

**Disclaimer/Complaints regulations**

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

HvJEU 21 april 2016, zaak C-572/14, ECLI:EU:C:2016:286 (Austro Mechana GmbH/Amazon Sàrl e.a.)

*Internationale rechtsmacht op grond van onrechtmatige daad (art. 5(3) Brussel I; thans art. 7(2) Brussel Ibis) bestaat ook ten aanzien van vorderingen tot betaling aan collectieve rechtenorganisatie van privé-kopievergoedingen.*

HvJEU: Artikel 5(3) van verordening (EG) nr. 44/2001 [EEX-Vo ofwel Brussel I, MvE] moet aldus worden uitgelegd dat een vordering strekkende tot betaling van een vergoeding die verschuldigd is krachtens een nationale regeling als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, waarbij het stelsel van “billijke compensatie” wordt toegepast dat is vastgesteld in artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij, onder het begrip “verbintenissen uit onrechtmatige daad” in de zin van artikel 5, punt 3, van deze verordening valt.

9 Austro-Mechana is een [Oostenrijkse] collectieve beheersorganisatie voor auteursrechten die onder meer tot taak heeft de in § 42b, lid 1, UrhG bedoelde “billijke vergoeding” [voor privékopieën] te innen.

10 Amazon, waarvan de maatschappelijke zetel zich in Luxemburg en in Duitsland bevindt, behoort tot een internationale groep die via internet producten verkoopt, waaronder dragers als bedoeld in deze bepaling. Volgens Austro-Mechana brengt Amazon dergelijke dragers in Oostenrijk voor het eerst in het verkeer, zodat zij gehouden is deze vergoeding te betalen.

(...)  
19 Het stelsel waarop de billijke compensatie berust, alsook de wijze waarop deze vergoeding is geconcipeerd en de hoogte ervan, houden verband met de schade die de rechthebbenden op een uitsluitend reproductierecht lijden doordat hun beschermde werken zonder hun toestemming worden gekopieerd voor privégebruik. In dit verband heeft die compensatie tot doel deze rechthebbenden schadeloos te stellen en moet zij worden beschouwd als de vergoeding van de schade die zij lijden (zie in die zin arresten van 21 oktober 2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punt 40 (...)).

(...)  
29 De in deze [artikel 5, punt 3] bepaling neergelegde bijzondere bevoegdheidsregel moet autonoom en strikt worden uitgelegd (zie arresten van 28 januari 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37,

punt 43, en 21 mei 2015, *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, punt 37).

(...)

32 Volgens de rechtspraak van het Hof omvat het begrip “verbintenissen uit onrechtmatige daad” alle vorderingen die ertoe strekken een verweerder aansprakelijk te stellen en die geen verband houden met een “verbintenis uit overeenkomst” in de zin van artikel 5, punt 1, onder a) (...).

(...)

37 In het hoofdgeding is Amazon de verplichting om aan Austro-Mechana de vergoeding te betalen als bedoeld in § 42b UrhG, waarmee wordt beoogd artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 uit te voeren, niet vrijwillig aangegaan. Deze verplichting is haar opgelegd door het Oostenrijkse recht wegens het voor commerciële doeleinden en onder bezwarende titel in het verkeer brengen van dragers die geschikt zijn voor de reproductie van beschermde werken of beschermd materiaal.

38 De vordering van Austro-Mechana strekkende tot betaling van die vergoeding heeft dan ook geen betrekking op een “verbintenis uit overeenkomst” in de zin van artikel 5, punt 1, onder a), van verordening nr. 44/2001.

39 In de tweede plaats dient te worden vastgesteld of een vordering als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, ertoe strekt een verweerder aansprakelijk te stellen in de zin van de in punt 32 van het onderhavige arrest aangehaalde rechtspraak.

(...)

42 In casu strekt de door Austro-Mechana ingestelde vordering tot schadeloosstelling voor het nadeel dat zij ondervindt doordat Amazon in gebreke blijft de in § 42b UrhG bedoelde vergoeding te betalen.

(...)

44 De niet-inning door Austro-Mechana van de in § 42b UrhG bedoelde vergoeding vormt dus een schadebrengend feit in de zin van artikel 5, punt 3, van verordening nr. 44/2001.

45 Dat deze “billijke compensatie” in het Oostenrijkse stelsel voor de financiering daarvan niet moet worden betaald aan de rechthebbenden op een uitsluitend reproductierecht, die zij beoogt schadeloos te stellen, maar aan een collectieve beheersorganisatie voor auteursrechten, is in dit opzicht niet van belang.

(...)

49 Met haar vordering verwijt Austro-Mechana Amazon niet dat zij op het Oostenrijkse grondgebied dragers in het verkeer heeft gebracht, maar wel dat zij de op haar krachtens het UrhG rustende verplichting om de voornoemde vergoeding te betalen niet is nagekomen.

50 De vordering van Austro-Mechana strekt er dus toe een verweerder aansprakelijk te stellen, aangezien deze vordering is gebaseerd op een schending door Amazon van de bepalingen van het UrhG waarbij haar die verplichting wordt opgelegd, en aangezien deze schending bovendien een onrechtmatige daad vormt waardoor Austro-Mechana schade lijdt.

51 Bijgevolg valt die vordering onder artikel 5, punt 3, van verordening nr. 44/2001.

52 Indien het in het hoofdgeding aan de orde zijnde schadebrengende feit zich in Oostenrijk heeft voorgedaan of zich aldaar kan voordoen, hetgeen de verwijzende rechter dient na te gaan, zijn de rechterlijke instanties van deze lidstaat dan ook bevoegd om kennis te nemen van de vordering van Austro-Mechana.

## Noot

De Oostenrijkse auteurswet voorziet in een thuiskopieheffing op dragers en apparaten, uitsluitend te incasseren door collectieve rechtenorganisaties. Betalingsplichtig zijn diegenen die drager of apparaat als eerste voor commerciële doeleinden en onder bezwarende titel in het verkeer brengen in Oostenrijk. Kan *Austro Mechana* bij de Oostenrijkse rechter aankloppen om buitenlandse bedrij-

ven tot betaling aan te spreken? Voor in de EU gevestigde bedrijven geeft de herziene jurisdictieverordening (“Brussel I-bis”, Vo. 1215/2012) daarop het antwoord; bovenstaande zaak speelde nog onder de oude EEX-Verordening (“Brussel I”, Vo. 44/2001). Volgens Amazon c.s. was de Oostenrijkse rechter onbevoegd: de verweerders zijn niet in Oostenrijk gevestigd (hoofdregeel art. 2 Brussel I), en de bijzondere bevoegdheidsregel voor onrechtmatige daden (art. 5 lid 3 Brussel I) zou niet van toepassing zijn. Het produceren en op de markt brengen van dragers in Oostenrijk is immers niet in strijd met het auteursrecht. De Oostenrijkse rechtbank en gerechtshof volgde Amazon; het OGH twijfelde.

Het HvJEU hanteert conform vaste rechtspraak een ruim begrip van onrechtmatige daad: dat is elke niet-contractuele verbintenis waarbij de verweerder aansprakelijk wordt gesteld voor een schadebrengend feit. Voor verbintenissen uit overeenkomst bevat de EEX-Vo een bijzondere bevoegdheidsregel in art. 5(1). Er is hier echter geen sprake van een verbintenis uit overeenkomst, omdat het een wettelijke betalingsplicht betreft zonder grondslag in een vrijwillig aangegane verbintenis. Het niet-nakomen van de betalingsplicht is een schending van de wet die schade veroorzaakt voor Austro Mechana, en kwalificeert dus als onrechtmatige daad in de zin van art. 5(3) EEX-Vo. De Oostenrijkse rechter kan op die grond bevoegdheid aannemen, mits het schadeveroorzakend handelen danwel het intreden van de schade gesitueerd kan worden in Oostenrijk. Tot zo’n oordeel zal de Oostenrijkse rechter makkelijk komen, gezien ook de ruime opvatting van de plaats van intreden van schade die het HvJEU huldigt; de standaardoverweging dat de bijzondere bevoegdheidsregel van art. 5(3) strikt moet worden geïnterpreteerd is obligaat. De opvolger van art. 5(3) EEX-Vo, art. 7(2) Brussel I-bis, geeft eenzelfde resultaat. Dat de betalingsplicht uiteindelijk dient om auteursrechthebbenden te compenseren acht het Hof terecht niet relevant voor de toepassing van de EEX-Vo. Dat de HvJEU in r.o. 44 de niet-inning door Austro Mechana aanmerkt als het schadebrengend feit lijkt me overigens ongelukkig geformuleerd.

MvE